

Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς πολιτικός ἡγέτης.

Μεταξᾶς

Τ Ο Π Ρ Ο Σ Ω Π Ι Κ Ο Τ Ο Υ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

1921-1932

Ἐπιμέλεια: ΠΑΝ. Μ. ΣΙΦΝΑΙΟΣ

Ι Κ Α Ρ Ο Σ

1964

ψωσις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς μὲ εἰδικὴν προπαρασκευὴν τῶν διδασκάλων ἀγροτικῶν περιφερειῶν ἐν εἰδικοῖς διδασκαλείοις.

Συγχώνευσις τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ Γυμνασίων εἰς ἑξατάξια Γυμνάσια.

Ἐπαύξησης τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σχολείων πρακτικῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ ἐλαττώσει τῆς κλασικῆς.

Ἐνίσχυσις τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Μουσουλμανικῶν καὶ Ἰσραηλιτικῶν κοινοτήτων.

Γ'. Ἐκκλησία

Ἐνίσχυσις τῆς ἠθικοπλαστικῆς ἀποστολῆς τοῦ κλήρου.

Προστασία πάντων τῶν θρησκευμάτων καὶ δογμάτων.

ΙΑ'. Στρατὸς καὶ Στόλος

Ἀποκατάστασις τῆς ἐνότητος ἐν τῷ στρατῷ καὶ τῷ στόλῳ καὶ συγκρότησις τῆς ἀναγκαιούσης πρὸς υπεράσπισιν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων πολεμικῆς δυνάμεως.

Ἐχόντες τὴν πεποίθησιν ὅτι διὰ τοῦ ἀνωτέρου προγράμματος, τοῦ ὁποῦο αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ ἀποτελοῦν δόγμα πολιτικῆς πίστεως διὰ τὰ μέλη τοῦ κόμματος ἡμῶν, ἀνταποκρινόμεθα εἰς τὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς πόθους τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ζητοῦμεν παρ' αὐτοῦ τὴν θετικὴν αὐτοῦ συνδρομὴν πρὸς πραγματοποιήσασθαι καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διὰ τοῦ προγράμματος τούτου ἐξαγγελιομένων μέτρων.

Ἰωάννης Μεταξᾶς

29

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ Ι. ΜΕΤΑΞΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ Σ. ΚΡΟΚΙΔΑ

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 3 Νοεμβρίου 1922

Ἀξιότιμε Κύριε Πρόεδρε,

Ἐνεργῶν ἐν ὀνόματι ὁλοκλήρου τοῦ κόμματος τῶν Ἐλευθεροφρόνων τοῦ ὁποῦο ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἠγοῦμαι, κρίνω ἀπαραίτητον ὅπως ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς δυσφορίας καὶ τοῦ ἐρεθισμοῦ τῆς κοινῆς γνώμης, ἕνεκα τῆς διεξαγομένης δίκης τῶν κατηγορουμένων, ὡς ὑπαίτιων τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς.

Εἶναι πασίγνωστον ὅτι τὸ κόμμα τῶν Ἐλευθεροφρόνων, ἐγὼ δὲ προσωπικῶς καὶ πρὸ τῆς συγκροτήσεως αὐτοῦ, εἴμεθα ἀντίθετοι τῆς ἀσκηθείσης Μικρασιατικῆς πολιτικῆς, πολὺ δὲ περισσότερο ἀντίθετοι κατὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν αὕτη ἐφηρμόσθη κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν. Τὰς γνώμας δὲ αὐτὰς ἡμῶν ὑπεστηρίζαμεν δημοσίᾳ καὶ παντὶ τρόπῳ προσπαθήσαμεν ὅπως προλάβωμεν τὰς συμφορὰς, αἵτινες ἐπῆλθον κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Συνεπῶς οὐδεμίᾳ παρεξήγησις ἐπιτρέπεται νὰ γεννηθῆ ὅτι τὸ σημερινὸν ἡμῶν διάβημα προέρχεται ἐκ πολιτικῆς ὁμοφροσύνης πρὸς τοὺς κατηγορουμένους. Φρονοῦμεν δὲ ἀδιστακτικῶς ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ ὑποθέσει ἡ φωνὴ ἡμῶν εἶναι ἡ μᾶλλον ἀμερόλητος ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ.

Καθ' ἡμᾶς οὐδεὶς δισταγμὸς δύναται νὰ χωρήσῃ ὅτι πρέπει νὰ ἀναζητηθῶσι δι' ὅσον ἔνεστι εὐρεία ἐρεῖνης καὶ νὰ τιμωρηθῶσιν οἱ ὑπαίτιοι τῆς ἐθνικῆς συμφορᾶς. Τοῦτο ὅμως δὲν δύναται νὰ γίνῃ δι' ἐσπευσμένης διαδικασίας ἐν μέσῳ τῆς ὕψειας διαμάχης τῶν πολιτικῶν παθῶν, ἥτις διαμάχη ἄλλωστε εἶναι ἡ πρώτη καὶ κυρία αἰτία τῶν συμφορῶν μας. Οὕτε δύναται νὰ ἀφαιρεθῆ ἀπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τὸ δικαίωμα καὶ καθῆκον συγχρόνως, ὅπως αὐτὸς οὗτος, διὰ τῶν ἐλευθέρων καὶ νομίμως ἐκλεχθῶσιν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ,

συνερχομένων ἐν Συντακτικῇ Συνελεύσει, κρίνῃ καὶ δικάσῃ ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποῦοις ὁ λαὸς οὗτος ἐνεπιστεύθη τὴν διαχείρισιν τῶν τυχῶν αὐτοῦ.

Ἀκριβῶς δὲ τὸ συναίσθημα ὅτι, διὰ τοῦ τρόπου τῆς διεξαγωγῆς τῆς προκειμένης δίκης, παραμερίζεται ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τιθέμενος ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ, γενῶν τὴν δυσφορίαν ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπεστήσαμεν καὶ ἐριστώμεν τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν πρέπει νὰ παροραθῆ ὅτι ἡ προκειμένη δίκη διεξάγεται ἐπὶ τῇ βάσει διαδικασίας εὐρισκομένης εἰς τελείαν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἰσχύον Σύνταγμα. Καὶ ποινὰ ἀκόμη ὠρίσθησαν, τὰς ὁποίας ρητῶς ἀποκλείει τὸ Σύνταγμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις ἀποτελεῖ τὴν μόνην μέχρι τοῦδε γνωστὴν ἔκφρασιν τῆς θελήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Δὲν ἀποκλείεται βεβαίως ἐν τῷ μεταξύ ὁ λαὸς νὰ μετέβαλε γνώμην. Δὲν ἀποκλείεται ἡ σημερινὴ θέλησίς του νὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰ διὰ τῆς δίκης ταύτης θεσπισθέντα. Ἀλλὰ τὴν μεταβολὴν ταύτην τῆς γνώμης τοῦ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μόνον διὰ Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ἐξ ἐλευθέρων ἐκλογῶν προερχομένης, δύναται νὰ ἐκφράσῃ.

Τί θέλει συμβῆ, ἐὰν ἀφ' ἐνὸς ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Δικαστηρίου, καθισταμένη τελεσίδικος, ἐπιβάλλῃ ποινὰς τῶν ὁποῦοι ἡ ἐκτέλεσις νὰ ἔχῃ ἀνεπανόρθωτα ἀποτελέσματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ μετὰ τινὰ χρόνον συνερχομένη Ἐθνοσυνέλευσις δὲν κυρώσῃ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ποινῶν, διὰ τὰ ἐν λόγῳ ἐγκλήματα, οὔτε τὸ εἶδος τῆς διαδικασίας τὸ ὁποῖον ἐφηρμόσθη; Ποία ἀνθρωπίνῃ δυνάμει θὰ ἐπανορθώσῃ τὸ ἀνεπανόρθωτον, καὶ τίνας οἱ ὅμοι θὰ βαστάσωσι τὴν κολοσσιαίαν ἀπέναντι τοῦ Ἐθνους εὐθύνην;

Διὰ τοῦτο, κ. Πρόεδρε, ἐπιθυμοῦντες οὐχὶ νὰ κρίνωμεν καθ' ὁλονδῆποτε τρόπον τὰ γιγνώμενα, προλαμβάνοντες τὴν ἀπέναντι τούτων κρίσιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ νὰ παρασχωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν συνδρομὴν ὅπως κατευθύνῃ τὴν κατάστασιν πρὸς ὀμαλωτέραν ἐξέλιξιν, καὶ ἰδίως πρὸς κατευνασμὸν τῶν παθῶν, ὅστις εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς χώρας ταύτης, εἰς τῆς ὁποίας τὰ σύνορα παίζεται κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ τύχη, ὑποβάλλομεν τὴν γνώμην ἵνα δοθῇ εἰς τοὺς κατηγορουμένους τὸ δικαίωμα τῆς ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Δικαστηρίου πρὸς τὴν μέλλουσαν νὰ συγκληθῇ Ἐθνοσυνέλευσιν καὶ συνεπῶς ἀνασταλῆ ἡ ἐκτέλεσις τῶν καταγινωσθησόμενων ποινῶν, μέχρι τῆς τελεσίδικου ἀποφάσεως τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Τοιαύτη λύσις, ἔχουσα ὅμοια προηγούμενα καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἄλλων μεγάλων λαῶν, θὰ ἦτο σύμφωνος καὶ πρὸς τὸ ἀσάλευτον δόγμα τῆς κυριαρχίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Ἐπαναστάσεως, ἥτις ἐθεώρησεν ὑποχρέωσιν αὐτῆς νὰ ζητήσῃ σύγκλησιν νέας Ἐθνοσυνελεύσεως, ὅπως διὰ ταύτης ὁ λαὸς ἐκφράσῃ τὴν κυρίαρχον αὐτοῦ θέλησιν.

Ἐδελπιστῶ, κ. Πρόεδρε, ὅτι τὴν γνώμην ἡμῶν ταύτην, ἥτις εἶναι καὶ γνώμη — εἰμαι βέβαιος περὶ τούτου — τῆς μεγάλης πλειονότητος, σχεδὸν τῆς ὁλόκληρης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, θὰ μελετήσῃ ἡ Κυβέρνησις μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς. Βεβαιωθῆτε δὲ ὅτι ἡ παραδοχὴ αὐτῆς θὰ φέρῃ ἀληθῆ ἀνακούφισιν εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, καὶ θὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν αὐτῆς ἐκεῖ ὅπου κρίνεται σήμερον ἡ τύχη τοῦ Ἐθνους.

Διατελῶ μετὰ πάσης τιμῆς

Ἰωάννης Μεταξᾶς